

Evalueringsrapport

Håndtering av skogbrannene i Sokndal 23.04 -25.04 2019

Bilde: Sokndal kommune

Tittel : Evalueringsrapport. Håndtering av
Skogbrannene i Sokndal 23.04 – 26.04

Dato : 26.06.2019

Forfatter :

Emneord : Evaluering, Skogbrann, Beredskap, Sokndal

Utgiver : Fylkesmannen i Rogaland

Innhold

1	INNLEDNING	5
1.1	Avgrensning, datainnsamling og struktur	5
1.2	Deltakere i evalueringsmøtet 20.mai	5
2	Hendelsen	6
3	HÅNTERING AV SITUASJONEN.....	7
	Fylkesmann, Politi, Ambulanse og Sokndal kommune	7
3.1	Fylkesmannens rolle ved hendelser som denne	7
3.2	Orientering ved politiet. Samvirke med andre aktører og funn fra egen evaluering.	7
3.3	Kommunen.....	8
3.4	Orientering ved AMK/ambulansetjenesten	9
3.5	Spørsmål og kommentarer etter 1.bolk.....	9
4	BRANN OG REDNING	10
	En overordnet gjennomgang av hendelsene, vurderinger underveis og hovedtrekk fra egen evaluering	10
4.1	Flekkefjord/Sokndal	10
4.2	Egersund.....	11
4.3	Hå	12
4.4	Leder for Rogaland brann og redning	12
4.5	Spørsmål og kommentarer etter 2 .bolk.....	12
5	STØTTERESSURSER.....	13
5.1	Sivilforsvaret (SF).....	13
5.2	Heimevernet (HV)	13
5.3	Norsk folkehjelp	14
5.4	Røde Kors	14
5.5	Grunneier/Bonde	14
5.6	Spørsmål og kommentarer etter 3. bolk.....	14
6	KRITISK INFRASTRUKTUR	15
6.1	Dalane energi	15
6.2	Telenor	15
6.3	Statens vegvesen.....	15
6.4	Kommentarer etter 4. bolk	16
7	KONKLUSJON OG LÆRINGSPUNKTER	16

1 INNLEDNING

1.1 Avgrensning, datainnsamling og struktur

Denne rapporten oppsummerer evalueringsmøtet 20. mai 2019 som Fylkesmannen tok initiativ til. Rapporten bygger på våre notater fra evalueringsmøtet, notater vi har fått tilsendt fra deltagere i etterkant og de presentasjonene som ble holdt. Hver etat/organisasjon skal evaluere egen innsats. Denne evalueringsrapporten tar for seg samvirket mellom de ulike etatene.

Etter en kort oppsummering av hendelsen i kapittel 2 er kapittelinnholdet videre i henhold til tema/agenda på evalueringsmøtet.

1.2 Deltakere i evalueringsmøtet 20.mai

Følgende deltok på evalueringsmøtet i Vagleleiren 20.mai 2019

Virksomhet	Navn
Fylkesmannen	Reidar Johnsen
Fylkesmannen	Gry Evensen
Fylkesmannen	Randi Thommassen
Sør-Vest politidistrikt	Toralf Skårland (operasjonsleder)
Sør-Vest politidistrikt	Vidar Olsen (IL- seksjonen)
Sokndal kommune	Karl Johan Olsen (rådmann)
Sokndal kommune	Dagfinn Mydland (brann)
Flekkefjord kommune	Svein Rolf Salvesen (brann)
Flekkefjord kommune	Terje Glendrange (brann)
Lund kommune	Stig Skåland (brann)
Eigersund kommune	Svein Oscar Wigestrands (brann)
Hå kommune	Per Ivar Aniksdal (brann)
Rogaland brann og redning	Nils-Erik Haagenrud (lederstøtte brann)
Rogaland brann og redning	Øyvind Hansen (110 sentralen)
Dalane Energi	Ørjan Vold
Telenor	Torleif Pedersen
Statens Vegvesen	Tor Oscar Walskår
AMK/Ambulanse	Sigstein Rasmussen
Heimevernet	Tore Bjørheim
Sivilforsvaret	Marit T. Aarseth
Sivilforsvaret	Mariann Svanes
FORF/Røde kors	Kirjan Krågeland
FORF/Norsk Folkehjelp	Alexander Torgersen
Representant fra bønder/grunneiere	Alf Torstein Pettersen

2 Hendelsen

April 2019 var preget av en langvarig periode med tørke og økende skogbrannfare i Rogaland. Den 23. april kl. 14.10 fikk politiet melding om at to personer var omringet av flammer i et heiområde i Sokndal. Kort tid etter kunne hovedredningsentralen melde at de var hentet ut av området. Samme dag ble det meldt om flere branner på ulike steder i Sokndal kommune. Den største brannen var øst for Hauge. Det blåste kraftig fra øst og brannen spredte seg mot Hauge, kommunesenteret i Sokndal kommune. Tirsdag ettermiddag ble rådmannen orientert om situasjonen. Brannen spredte seg raskt og 138 personer i et utsatt område ble evakuert til Sokndalshallen. Brannvesen fra 5 kommuner var i innsats. Flere skogbrannhelikopter deltok og lederstøtte fra brannsjef Rogaland brann og redning var på plass. Siviltforsvaret, Heimevernet og grunneiere/bønder deltok i slukningsarbeidet og mange frivillige fra Røde Kors, Norsk Folkehjelp og Speidernes beredskapsgruppe bidro i forhold til vakt hold, og i forhold til de evakuerte etc.

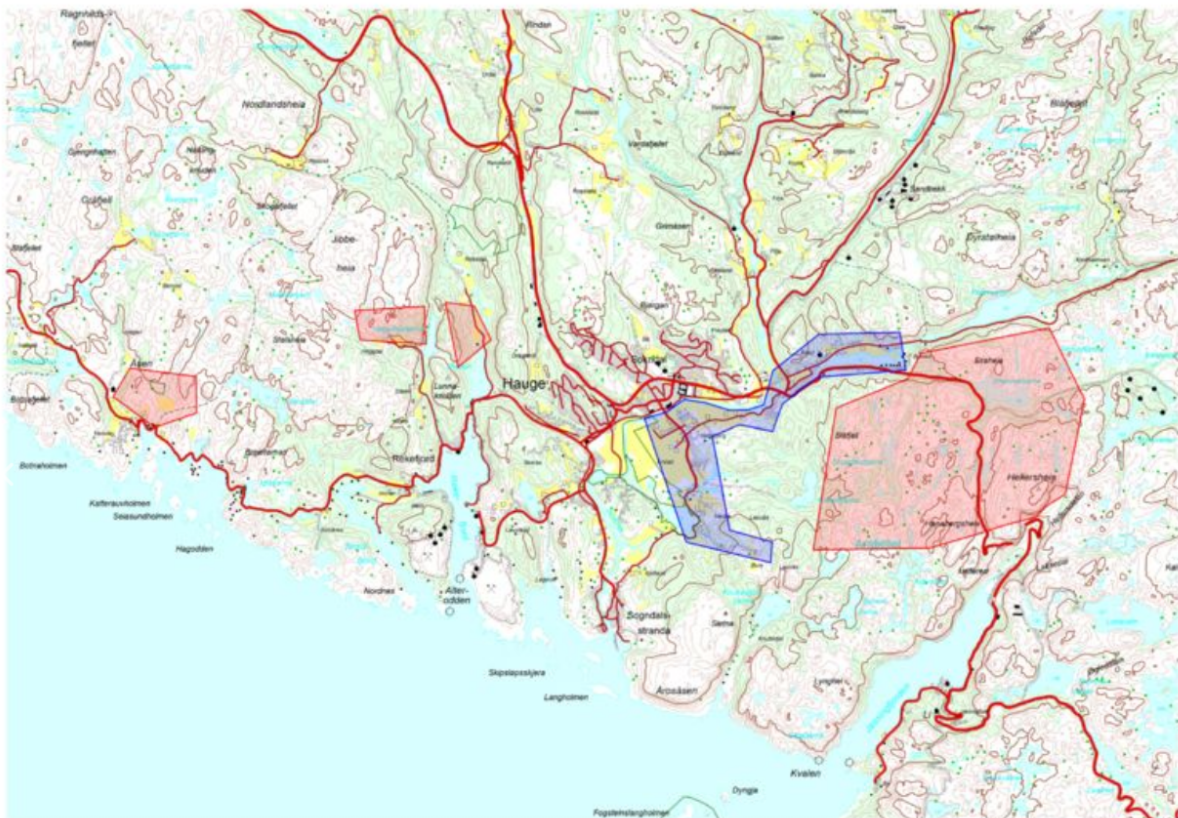

Fig. 1: Bildet viser situasjonen natten mellom 23-24. april. Rødt markerer område som brenner. Blått er området som er evakuert.

I løpet av natten roet vinden seg noe. Brannen spredte seg imidlertid i retning de verneverdige bygningene under Hellereen og i retning Sogndalstrand. Flere helikopter ble satt inn i slukningsarbeidet i morgentimene. Brannene beveget seg vekk fra de evakuerte områdene og beboerne fikk flytte tilbake 24. april kl. 14.00. Den 25. april kunne brannvesenet opplyse at brannene var under kontroll, men med fare for oppblussing. Brannen hadde stor interesse i nasjonale og regionale medier. Presset fra journalister var til tider massivt. Ordføreren håndterte dette på vegne av kommunen.

3 HÅNTERING AV SITUASJONEN

Fylkesmann, politi, ambulanse og Sokndal kommune

3.1 Fylkesmannens rolle ved hendelser som denne

Innsatsen ved store skogbranner blir ledet av nødetatene. Politiet leder innsatsen når liv og helse er i fare. Dersom det kun er materielle verdier i fare vil det være brannvesenet som leder innsatsen. I dette tilfellet, når det var behov for å evakuere befolkningen, var det operasjonssentralen til politiet sammen med deres lokale innsatsleder som hadde ansvaret for situasjonen. Fylkesmannens rolle under en slik situasjon er å lage et situasjonsbilde, bidra til at kommunen løser sitt ansvar og oppgaver på best mulig måte og sende situasjonsrapporter til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). For å skaffe oversikt over situasjonen tar vi kontakt med relevante aktører for å innhente informasjon.

Fylkesmannen ble informert om omfanget av brannene i Sokndal via nettaviser den 23. april ca. kl. 18.00. Vi ble ikke varslet av noen. Etter en intern dialog, tok vi kontakt med kommunen kl. 19.16 og politiet kl. 19.35 for å få informasjon om situasjonen. Vi tilbydde kommunen å sende en person fra Fylkesmannen som ressursstøtte og liaison til kommunen. Rådmannen tok kontakt for å bekrefte at de tok imot Fylkesmannens tilbud kl. 19.39. Assisterende fylkesberedskapssjef var framme i Sokndal kl. 21.30.

DSB ved vakthavende tok første gang kontakt kl. 22.40. De fikk en muntlig rapport. Den første situasjonsrapporten ble sendt DSB i CIM kl. 23.55. Rapportene våre ble delt med Fylkesmannen i Agder og Sivilforsvaret i Rogaland. Fylkesmannen hadde videre kontakt med relevante medlemmer av Fylkesberedskapsrådet som Politiet, Kraftforsyningens distriktssjef og Telenor. Vi var videre i kontakt med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Kystverkets beredskapsavdelingen i Horten (de kom med tilbud om ressursstøtte). Telenor formidlet informasjon om utsatte basestasjoner som det var viktig å prioritere, noe som vi brakte videre til politiets operasjonssentral.

DSB innkalte til samvirkekonferanse/videokonferanse 24. april kl. 12.00. Når brannen etter hvert var under kontroll, ble Fylkesmannens rolle trappet ned. Vår ressursstøtte og liaison til Sokndal ble trukket tilbake etter endt statusmøte i Sokndal kommune kl. 09.00.

3.2 Orientering ved politiet. Samvirke med andre aktører og funn fra egen evaluering

Politiet informerte om at det først ble meldt om at fire personer på tur var omringet av flammer og ikke kom seg ut av området. Det ble da en SAR (Search and rescue)-situasjon hvor meldingen gikk til HRS. Det viste seg å være to personer som ble hentet ut med redningshelikopter. Når brannen utviklet seg videre, ble alle ressurser samlet og det ble igangsatt evakuering av boligområdet nær Hauge i Dalane som var i fare.

Operasjonssentralen satt av en egen person i sentralen som var dedikert til å samordne og lede innsatsen, samt ha kontakt med lokal innsatsledelse i Sokndal. De vurderte kritiske punkter og hvor langt brannen kunne spre seg. De hadde noen utfordringer med personer som ikke ville evakueres, men fikk etterhvert kontroll. Brannen krevde store ressurser. Det

var en stund kritisk og det var også en samtidig brann i Lyngdal. Politidirektoratet (POD) ble derfor fortløpende orientert.

Det var utfall av enkelte basestasjoner, men det ble satt opp mobile basestasjoner. Dette fungerte greit.

Kommandosentralen til innsatsleder lokalt var robust nok, men det var til tider for mange folk og for mye støy. Et læringspunkt er at det bør være to innsatsledere under en slik situasjon og at det ikke er for mange tilstede.

Politiet sendte situasjonsrapporter til POD, da dette var nyhet av nasjonal betydning. Politiet bruker egen kommunikasjonsavdeling. Viktig at kriseinformasjonen er rett, samtidig som informasjonen må dempes for ikke å skape unødig frykt. Brannvesenet og politiet samarbeidet om informasjonen som ble informert ut. Mediene hadde tendens til å formidle større fare, men informasjonen politiet og Sokndal kommune gikk ut med, så ut til å være på et fornuftig nivå.

3.3 Kommunen

Kommunen etablerte krisestab raskt når de ble kjent med omfanget av situasjonen. Det var dramatisk og urolig, spesielt natt til onsdag 24. april. Krisestab må settes så tidlig som mulig! Noen fra krisestab / ledergruppen var til stede på servicekontoret for å sikre god informasjon og raske beslutninger. Utskifting av mannskap fungerte godt. Kommunen må skaffe vester / jakker som viser hvem som er i krisestaben og hvilken funksjon de har.

Loggføring fungerte godt, spesielt etter at CIM ble tatt i bruk.

Samarbeidet med eksterne etater

Det var tydelig hvem som hadde ansvar for hva, til tross for at det var noe uoversiktlig i startfasen (Først var kriseledelsen samlet på Titania men flyttet etterhvert til rådhuset). Det var god informasjonsflyt i beredskapsrommet, men for mange til stede under statusmøter. Kommunen bør ha flere rom for eksterne etater, og dette må defineres i beredskapsplanen.

Det var god ivaretagelse av eksterne mannskaper – både hvilemuligheter og bespising. Brannvesenet kalte ut bønder med gjødselsvogner. Kommuner ser behov for å ha lister og avtaler med bønder som har relevante ressurser i fremtiden.

Informasjon

Kommunen opplevde at det ble gitt god informasjon til media. Deres erfaring var god mediehåndtering og trygghet i møte med media. Kortfattet informasjon må sendes ut med en gang en hendelse skjer og når hendelsen er over. Kommunen la ut informasjon på nettsiden og facebook og det er viktig at informasjonen er lik begge steder. Informasjonen må verifiseres før den sendes ut og gjøres enda tydeligere enn det som ble gjort. Det ble bl.a. sagt at en sjøbu brant ned, men det stemte ikke.

Intern kommunikasjon via intranett må forbedres. Det var for dårlig info til de evakuerte / innbyggere som oppsøkte Sokndalshallen. Kommunens UMS-system må sjekkes.

Evakuering

Politiet gjorde en god jobb og igangsatte rask evakuering av innbyggere, og det ble blant annet brukt busser og ambulanser. Innkvartering skjedde raskt og helsepersonell var til stede.

Annet

Nabokommunene var behjelpelige og kom med raske tilbakemeldinger på forespørsler som ble sendt. Både Bjerkreim, Lund og Eigersund var villig til stille sengeplasser til disposisjon dersom Solbø sykehjem måtte evakueres.

- Luftkvalitet må analyseres ved røyk- og støvutvikling (kommunelege eller annen kvalifisert instans må tidlig varsles). Ventilasjonssystemer må stenges.
- Kommunen vil vurdere innkjøp av droner for å ta oversiktsbilder.
- Beredskapsplanen må oppdateres og dimensjoneres i forhold til denne type hendelser. De må øve for å drille krisestaben.
- Kommunen må vurdere stoppdato for bråtebrenning og det må vurderes i forhold til værprognoser.
- Viktig med debriefing av personell som kan ha blitt påvirket av krisesituasjonen
- Spørsmål fra grunneiere om oppretting av skader på gjerder etc. må tas opp hvis / når henvendelser mottas.

3.4 Orientering ved AMK/ambulansetjenesten

Etter at Sea-King og Luftambulansen var sendt og turgåere reddet, ble situasjonen roet noe ned fra AMK og flere av ambulanspersonellet «dimittert». Da de hørte at brannen eskalerte, ble det foretatt intern varsling, og de var i kontakt med politiet som meldte behov for flere ressurser. Anmodningen kom gjerne noe sent, forøvrig er det gitt tilbakemeldinger om god kontroll. Spørsmålet er om kanselleringen av helseressurser tidlig i hendelsen var kvalitetssikret og om det var en felles beslutning. Det er viktig å ha samme situasjonsforståelse både i primærmeldingen og ellers ut i hendelsen.

Evakuering. Helse skal bidra med ambulanser når det er akutt behov, men bør få andre ressurser (f.eks. FORF¹) tidlig inn i hendelsen til og ta «sekundær evakuering» når dette kan være et behov.

Varsling om stengning/åpning av vei

Det var en melding om stengning av vei som AMK/ambulanse ikke fikk, men hørte det selv på nyhetene. Det må kvalitetssikres at viktige meldinger kommer frem til alle etater/ressurser. Dersom en vei stenges kan det blir problemer å komme frem for nødetater og andre ressurser. Totalt sett er tilbakemeldingene fra operatørene som var på jobb at mesteparten fungerte veldig bra.

3.5 Spørsmål og kommentarer etter 1. del

Det var lagt inn rom for kommentarer og spørsmål etter innleggene fra Fylkesmannen, Politiet, Sokndal kommune og AMK/ambulansetjenesten. Her er det som kom av innspill:

¹ FORF: Frivilliges organisasjoners redningsfaglige forum

Politiet refererte til et vesentlig spørsmål som dukket opp underveis; Hvem koordinerer helikopterressursene?

- Det ble avklart hvem som styrer helikoptrene. Det ble vist til LRS prinsippet. Innsatsledere meldte inn behov. Dette fungerte.
- Utfordring dersom flere helikoptre er i samme og i et begrenset område. Hvem koordinerte?
Svar: De hadde god kontroll. En som er med fra Helitrans, styrer helikoptertrafikken i området. De deler kartet i «ruter».
- Det var en teknisk utfordring med kommunikasjon mellom sektorledere og piloter, da pilotene bare kunne motta informasjon. Det gikk bra, men det skulle vært en bedre løsning.

Innsatsleder i politiet fikk mye god støtte fra kommunen. Gode fasiliteter og godt samarbeid.

Til tider noe forvirring i kriserommet. Hvem leder, hvem statusoppdaterte hvem? Mange hadde god lokalkunnskap og fagkunnskap. Viktig at innsatslederne fra nødetatene kan trekke seg tilbake for å få mer ro.

Det såkalte 1. møte var noe uoversiktlig, men dette ble definert etterhvert. Opplevde ikke at det var vanskelig å vite hvem som hadde de enkelte rollene, det var kun noe uklart i starten. Men det bør være et rom kun for kriseledelsen med kun få personer. Kommunen har ansvaret, men alle er der for å bistå og gjøre hverandre gode. Det er lurt å definere hvem som er hvem i starten.

4 BRANN OG REDNING

En overordnet gjennomgang av hendelsene, vurderinger underveis og hovedtrekk fra egen evaluering

4.1 Flekkefjord/Sokndal

Tirsdag ettermiddag den 23.04 kl. 14.19: Brannvesenet fikk først melding om gressbrann og opplyst at to personer var «låst inne av flammene». Sea King helikoptret og luftambulansen ble rekvirert og personene ble reddet ut av området kl. 14.57. Brannen var på Hellersheia i Jøssingfjord. Det var kraftig røyk og mye vind. De måtte tenke proaktivt og gikk tidlig til umiddelbar aksjon, fikk situasjonsforståelse og skjønnte dette kunne bli krevende. Brannen eskalerte fort og de måtte vurdere konsekvenspotensialet og aksjonsnivå. Prioritering ble gjort i forhold til beredskapsverdiene:

1. Mennesker. Liv/helse - evakuering
2. Ytre miljø
3. Økonomiske vurderinger (boliger og hytter)
4. Omdømme

Brannen spredte seg fort vestover. KO ble først etablert ved Tellenes, men det var fare for å bli sperret inne, dårlig dekning og få fasiliteter og ble derfor flyttet. Rådhuset ble valgt fordi det var:

- Tilgang på teknisk infrastruktur
- «Sikkert sted»

- Kunne ivareta mannskap i kinosal/aula
- Tilknytning til kommunens kriseledelse
- Tilrettelagt for media

Det ble brukt mye tid på media, også for å få gitt ut viktig informasjon.

Brannen ble delt opp i sektorer med hver sin sektorleder, som igjen ble ledet fra innsatsleder i KO. Styringssystemet som brukes ELS (Enhetlig ledelse og styringssystem) fungerte godt, gir enhetlig beslutningstaking og informasjonsflyt. Beslutninger krever koordinering for å oppnå enhetlig gjennomføring og samvirke, slik at alle har felles forståelse på alle nivåer. Fremdrift og gjennomføring avhenger av dette.

Det ble laget innsatsplan fra 24. april kl. 12- 18 og videre fra 06-15 dagen derpå. Det var 12 sektorer på slutten med egne innsatsordrer for hver sektor. Det gir oversikt over mannskap, ressurser, HMS og kommunikasjon.

Det kom mannskap fra Sivilforsvaret som bidro, også innen logistikk og loggføring i CIM. De ulike rollene ble avløst, det var god kontinuitet, mat til alle og god informasjonsdeling.

Det er viktig med gode kommunikasjonslinjer.

Sokndal kommune stilte med gode fasiliteter. Også innbyggeren støttet godt opp.

Det var godt samarbeid med alle, noe som er viktig i krisesituasjoner. Beredskapsprinsippene inkludert samordning må ivaretas og det må tenkes proaktivt. Konsekvenspotensialet må ikke undervurderes. Det er lettere å «skru ned» igjen.

Oppsummert egen evaluering:

- Brannen førte til en krevende og intens situasjon
- Godt samarbeid med kommune – godt fulgt opp og ivaretatt
- Godt samarbeid mellom brannvesen og andre involverte
- Overgang fra håndtering av umiddelbare aksjoner til organisert ELS er krevende i slike hendelser
- Etablering og drift av KO m/ (ELS) må øves på å bli etablert så tidlig som mulig
- Lokal utrykningsleder må følge med under etablering av KO/ELS
- Viktig med tydelig rolle- og ansvarsfordeling i alle ledd av organisasjonen
- Viktig med dedikert mediaansvarlig, koordinert med kommunens kriseledelse
- Organisering av beredskaps rom/KO med hensyn på antall personer og funksjoner
- Organisering av rom og fasiliteter for statusrom
- Mobilt utstyr for etablering av KO i tidlig fase
- Være tro mot ledelsessystem
- Sikre felles mental forståelse gjennom hele hendelsen

4.2 Egersund

Opplegget fungerte. Var med når kommandosentralen var på Titania, deretter på rådhuset hvor fasilitetene var klare. Noe støy i fellesrom, viktig å ta hensyn, bruke innestemme. Det går ofte noe tid. Nøkkelen er å ha tilgang til mye folk i en tidlig fase, men mange folk kan også være en utfordring å organisere, f.eks. mat til 150 mann. Venter vi for lenge med å tykke på den store røde knappen?

- Det er viktig å spørre nabokommuner om hjelp tidlig

- Anbefaler CIM. Loggen der er god å ha når det skal evalueres.

4.3 Hå

De var i dialog med Sokndal brannvesen ca. kl. 20.00 den 23. april om bistand. Det er et godt samarbeid mellom brannvesenene i Dalane regionen og det gjør det lett å ta kontakt for å informere hverandre og be om bistand. De kjenner hverandre personlig og vet hvilke ressurser de enkelte har til rådighet. De bidro med ressurser til Sokndal men måtte samtidig vurdere hvor mange som kunne sendes i forhold til egen beredskap.

Tips til Sokndal: Hå kommune har gjort avtale med Bondelaget som har oversikt over egne medlemmer og hva de kan bidra med.

4.4 Lederstøtte Nils-Erik Haagenrud brannsjef Rogaland brann og redning

- Stort medietrykk, inkludert internasjonal presse. Godt samarbeid er viktig.
- Flere momenter i forhold til hvordan en skal «angripe» brannen: Vær og vind, topografi, type treslag. Hvor skal en sette begrensingslinjene?
- Det kan være en utfordring å få oversikt.
- Det var også utfordringer en at det innimellom alle flammene var områder som ikke hadde brent, som kunne begynne å brenne.
- Bruker ELS som styringsverktøy.
- Utfordringer når det er mange ressurser å organisere. Krever god logistikk
- Har kart for å sektoriserer, finne sektorledere.
- Lederstøtte ved skogbranner er en nasjonal ordning hvor erfarne brannbefal med mye kompetanse, kan gi støtte til de som leder slukningsarbeidet på stedet. Kan være med å «løfte blikket» og se situasjonen fra annet perspektiv.
- Det skal være møte med HRS hvor en bl.a. skal se på løsning ift. Helikopter.
- Kan også få helikopterstøtte fra EU, men må kunne motta disse.
- Statlig støtte som HV er bra.
- Kommunen var veldig på.
- Frivillige er en kjemperessurs, men det må gjøres avtaler om bl.a. fakturering, forsikring av utstyr. Det finnes skjema ift. utbetaling.
- Godt samarbeid med alle.
- Samvirke med Fylkesmannen, kommunen, nødetatene, statlige støttestyrker, frivillige og media.

4.5 Spørsmål og kommentarer etter 2. del

Hvordan samordnes forbud mot å gjøre opp ild brannvesenene imellom utover generelt forbud som er i perioden 15. april – 15. september? Er det arenaene for samordning på tvers.

- Svar: Det er ikke alltid så lett å samkjøre, det kan være ulike forhold som f.eks. snø, nedbør. Brannvesenet i Agder og Telemark har dialog dersom en tenker forbud, men det kan bli krevende å sette en felles standard. Folk som ringer brannvesenet får svar, men regelen om forbud gjelder fra 15. april til 15. september. Det er problem med at enkelte ikke respekterer brannforbudet.

Bråtebrenning tar mye tid for 110- sentralen, fordi det kommer mange telefoner og meldinger om brann, og det blir en utfordring å svare alle. Viktig da å gå ut med informasjon.

De som driver med bråtebrenning har varierende kompetanse. Sviing er bra for naturen, men la «brennlaget» få god opplæring. F.eks. får skogsoperatører god opplæring. Men krav om kompetanse må komme fra høyere hold. Viktig at flere setter seg sammen og diskuterer dette på et bredere plan.

5 STØTTERESSURSER

En overordnet gjennomgang av hendelsene, vurderinger underveis og hovedtrekk fra egen evaluering

5.1 Sivilforsvaret (SF)

- Bistandanmodning ble mottatt 23. april kl. 18.10 fra 110-sentralen
- Det ble meldt behov om 40-50 mann og slukningsmateriell
- Det ble satt umiddelbar distriktsstab og fra kl. 19 var de operative med 21 personer fra 2 avdelinger, 2 avdelingsutstyr, ARGO / ATV (terrengkjøretøy) og diverse andre kjøretøy.
- Anmodning om bistand kom raskt ut. Skal ikke være redde for å be om for mye, kan heller demobilisere. Må være proaktive!
- Antall tjenestepliktige i innsats var 177 og det ble brukt 2686 tjenestetimer.
- Det var et mannskap på ca. 40 personer hver dag og 20-25 på natt.
- Innsatsen ble avsluttet 29. april kl. 17.00
- Forbedringspunkter er at HMS plan må orienteres for nye innsatsmannskap. Viktig å ha HMS-perspektiv når mange er ute. Har egen HMS celle slik at alle får en HMS brief
- Det må tidlig besluttes hvilket behov det vil være for mannskap neste dag og bytte av mannskap bør skje tidlig på kvelden og før det blir mørkt.
- Materiell og utstyr må tilbake så snart som mulig for at de skal bli operative igjen.
- Det er viktig å ha direkte kontakt med innsatsleder når ikke 110-sentralen sitter på detaljer
- Brannvesenet er alltid med på grunn av brannfarlig kompetanse
- Talegrupper på nødnett må besluttes og formidles

5.2 Heimevernet (HV)

Heimevernet hadde et mannskap på 90 personer med i løpet av torsdag og fredag. Ble anmodet om bistand fra politiet. Mannskapet ble delt i sektorer. Det var godt samarbeid og de deltok i alt fra å bære utstyr til å slukke. Flere hadde fått varsel og de kunne ha stilt over en lengre periode dersom behov.

HV støtter sivile under kriser. Områdesjefen møtte opp på kommunehuset. Selv om ikke heimevernet hadde blitt kalt ut, sitter de i kommunalt kriseråd og kan gi råd.

De kan også stille med ledelse. Brannvesen styrte her og det fungerte bra. HV har ikke så mye utstyr til brannslukking eller særlig brannopplæring, men kan gjøre innsats som støttemannskap. Har kjøretøy og sambandsutstyr.

5.3 Norsk folkehjelp

De satt på alarmmottak i FORF og kunne stille ca. 15 min etter innmeldt behov for støtte. Norsk folkehjelp stille med et mannskap på 30, samt kjøretøy. De var med å evakuere og stod ved sperringer. De la en plan for beredskapsambulanser.

5.4 Røde Kors

Mannskap og kjøretøy var i beredskap. De må ha kontakt med politiet, men de var til tider vanskelig å få tak i. Røde kors bør ha en leder i politiet som de forholder seg til. De hadde god dialog med innsatsleder når vedkommende var tilgjengelig.

Det var noen utfordringer; bl.a. veisperringer som ble fjernet, men Røde Kors hadde fått beskjed om å stå som sperrevakt. Dette førte til en del diskusjoner frem og tilbake. Tror alle hadde overkommelige vakter, selv om det enkelte ganger kunne gå opp mot 12 timer. Personer fra Røde kors ble stående med beredskapsambulanser og hadde personell på evakueringscenter (Sokndalshallen). Alt fungerte bra. De hadde satt eget KO, men kommunikasjonen kunne muligens vært noe bedre.

5.5 Grunneier/Bonde

Politiet ringte til en bonde, så gikk jungeltelegrafene. Det var ca. 19-20 mann som begynte å kjøre. De hadde et samlingsmøte og det gikk greit når de fikk utdelt eget område.

Det var noen utfordringer med å få vann ut da det var stort trykk og til tider måtte de selv oppå vognen og holde slangen. De fikk etterhvert flere pumper til å lesse inn vann.

Det er frivillig arbeid, men de blir kalt inn og arbeidet tar på. I tillegg har de en del kostbart utstyr. Må ha forsikringsordninger og retningslinjer for fakturering.

Det kan være en utfordring med flere store maskiner på et lite område. De sitter med god lokal kunnskap. Sokndal kommune er en liten kommune, og de har oversikt hvilke bønder som har utstyr.

5.6 Spørsmål og kommentarer etter 3. del

Er det i planverket satt av koordinator for de frivillige?

- Svar: De frivillige forholder seg til brannvesenets innsatsleder, også sektorledere håndterer dette. Viktig at leder koordinerer av ressursene og bygger på eksisterende ledelsessystem. Brannvesenet har kontinuerlig kontakt med politiet.

Personellsikring etter folketrykkløven.

I små kommuner er det ofte tette og nære bånd. De er ofte tidlig «på» og får bestillingen av folk/ressurser rett inn. Dette fungerer greit. Har avtale i henhold til kommunes beredskapsplan. Felles bestilling til FORF.

6 KRITISK INFRASTRUKTUR

En overordnet gjennomgang av hendelsene, vurderinger underveis og hovedtrekk fra egen evaluering

6.1 Dalane energi

Deres bidrag er å sørge for at det er strøm, lys og varme. De fulgte med på media og på situasjonen. Etter hvert ble det noe omlegging av strøm i samarbeid med Agder for å sikre nok strøm der det trengtes. De var i kontakt med kommunen og sjekket at de som var på de ulike KO hadde nok strøm. De var på befaring av de områdene som var brent for å kartlegge skadene. Det kan være en utfordring i forhold til tilgang til informasjon. Men det er viktig å være på tilbudssiden.

6.2 Telenor

Det oppstod noe feil i Telenors nett 23. april i 16 tiden. Dette medførte begrensning på planlagt arbeid i nettet noen steder ellers i landet, men det er reserve for den viktigste trafikken på aktuell strekning. Det var en del utfall.

- Det var ikke mulig å rette feil på mobilsiter (Jøssinghavmn, Titania) som var falt ut, før brannen var under kontroll.
- Telenor kommuniserte via fylkesberedskapssjefen hvilke kabler og stasjoner som var viktige for å beholde kommunikasjon i område (mobil/nødnett).
- Det ble sjekket internt og med underentreprenør at det var kapasitet for krisetiltak.
- Det ble satt i gang tiltak for reservesamband (Radiolinje) til omformer Hauge i Dalane (HGDO) i tilfelle fiberen skulle bli skadet.
- Det er batteribackup, men Norkring mobiliserte likevel aggregat som kunne flys opp om det skulle få bortfall av strøm.
- Telenor klargjorde mobilvogn som kunne settes i drift på sentralen i Sokndal dersom hele stasjonen HGDO skulle brenne opp. (ville ikke gi tilsvarende dekning).
- Feil rettet 25/4 på ettermiddagen. Det ble ikke nødvendig å etablere midlertidige løsninger.

Telenor ble gjort oppmerksom på at DSB under brannen gjennomførte samvirkemøte med berørte parter. De har meddelt DSB at de for fremtiden ønsker å delta på slike møter i den grad det diskuteres saker, informative eller operasjonelle, som har betydning for den kommunikasjon de skal levere til samfunnet i krisesituasjoner.

6.3 Statens vegvesen

De hadde kontakt med sin kontraktør i Dalane. Det er Mesta som rykker ut ved hendelser og oppretter vaktordning. Politiet varslet vegtrafikksentralen som igjen varsler Mesta. 5 fylkesveier ble stengt. I tillegg til fysisk sperring var det vakthold ved de stengte vegene. Meldinger om stengte veger skal komme fra politiet. Brannvesenet bestemte ved et tilfelle at veien skulle åpnes, men det skal ikke skje. Det er politiet som bestemmer dette.

6.4 Kommentarer etter 4. del

- Må være obs i forhold til klimaendringer.
- Glør kan overvintre og ta fyr i ettertid.

7 KONKLUSJON OG LÆRINGSPUNKTER

Det var en krevende og intens brann som krevde store ressurser. Samarbeidet med nødetatene, kommunen, frivillige organisasjoner, bønder, Heimevernet, Sivilforsvaret og andre involverte etater som Dalane energi, Statens vegvesen og Telenor har fungert svært godt og bidradd til effektiv krisehåndtering. Det har vært god ledelse og gode fasiliteter for mannskap. Ingen liv er gått tapt. Det var også fokus på HMS for mannskapene som var i innsats.

Det er fortsatt viktig å øve, lære av hendelsen og ha samarbeidsforum innenfor de enkelte faggruppene og på tvers. Veldig mye har fungert bra ved selve krisehåndteringen. Punkter til videre læring og oppfølging:

1. Denne situasjonen understreket hvor viktig det er å etablere kommunal kriseledelse så tidlig som mulig, planlegge for at situasjonen kan utvikle seg til ulike verstefallscenarier og at en slik brann kan ta lang tid å få kontroll på.
2. Ikke være redd for å trekke inn for mange ressurser i tidlig fase, det er bedre å ha en situasjon med for mye ressurser (som eventuelt kan trekkes tilbake) enn å ha for lite til rådighet.
3. Kommunen savnet en bedre uniformering av sitt personell (vester etc.) for å synliggjøre hvem som hadde ulike roller.
4. Kommunen erfarte at de savnet litt utstyr i stabsrommet for å få god nok oversikt over situasjonen (tavler etc.) og det var ikke klart nok hvem og hvilke funksjoner som skulle inngå i kommunal kriseledelse.
5. Kommunen vil revidere sin beredskapsplan for å tilpasse den erfaringene etter hendelsen. I dette ligger også å revidere plan for krisekommunikasjon. Hvordan informasjon om beslutninger i kommunal kriseledelse blir kommunisert med media, innbyggerne i kommunen, til evakueringssenteret, til eksterne i innsats for kommunen og internt til ansatte.
6. I innledningsfasen var det forvirring om hva som var kommunal kriseledelse (KKL) og hva som var kommandosentral for politiets lokale innsatsledelse (ILKO). Det ble opplevd å være for mange tilstede og uklarhet i hvem som bestemte hva. Det er viktig å skille KKL og ILKO fra hverandre fysisk i ulike rom/lokasjoner av flere grunner. De har ulike roller og ulikt fokus og det kan bli for mye støy med alle samlet. Men det er avgjørende for suksess at det er god samhandling og at en representant fra politiets ILKO er tilstede på jevnlig statusmøter i KKL.
7. Det var til tider generelt for mye støy i KKL/ILKO, grunnet bruk av mobiltelefoner og bruk av «utestemme» inne. Det er viktig å ta hensyn. Gå ut at stabsrom for å snakke i telefoner.
8. Ordfører i Sokndal kommune og politiet innsatsleder informerte om situasjonen på en god måte hver for seg. For å fremstå som enda mer samordnet kunne de opptrådt sammen og gjerne på faste tidspunkt som f.eks. en gang per time når det var mest hektisk.

9. Det er politiet som bestemmer når veger skal stenges og åpnes igjen i samråd med vegmeldingssentralen og den lokale entreprenør som har kontrakt om drift av vegnettet i regionen. Informasjon om dette må kommuniseres til øvrige nødetater, og andre prioriterte brukere. I tillegg må media brukes slik at befolkningen også blir informert.
10. Det var ikke alle aktørene som deltok som var klar over hvordan og hvem som koordinerte alle skogbrannhelikoptrene som var i innsats. Det er noe politiet og Rogaland brann og redning bes følge opp i regionalt øvingsutvalg og gi opplæring i ved fremtidige øvelser.
11. Det er etablert lokale brennelag i mange kommuner i Rogaland som har god kompetanse og dedikert utstyr. Denne aktiviteten er rettet mot lyngheiene og får økonomisk støtte fra Fylkesmannen ved både landbruk- og miljøvernavdelingen. Det bør imidlertid være en mer strukturert og målrettet opplæring av grunneiere som skal drive bråtebrenning og svi av lyng og kratt på sine eiendommer. Alle som skal gjøre en slik aktivitet har plikt til å melde ifra til brannvesenet, men bør etter Fylkesmannens vurdering kunne dokumentere at de har tilstrekkelig kompetanse for denne oppgaven. En form for sertifisering bør vurderes. Fylkesmannen mener at Rogaland brann og redning IKS, som det største brannvesenet i fylket, bør ta initiativ til å lage et felles kursopplegg sammen med de andre brannvesenene i Rogaland. I et slikt kursopplegg er det viktig å spille på eksisterende kompetansepersoner for brenning av lynghei som finnes i næringen.
12. Når grunneiere og bønder er i innsats for å slukke branner må godgjøring og forsikring være avklart på forhånd. Det bør være faste avtaler som er like fra kommune til kommune.
13. Brannvesenene i kommunene i Dalane og Hå har et eget samarbeidsforum som gjør dem godt kjent både personlig og med hvilke ressurser den enkelte har. Dette gjorde det veldig enkelt å samarbeide om slukking av brannene i Sokndal.
14. Det understrekes at hver aktør som var involvert i brannen må lage sin egen evalueringsrapport og sine egne læringspunkter.

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Statens Hus, Lagårdsveien 44, Pb. 59, 4001 Stavanger | fmropost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/ro